

Na podlagi tretjega odstavka 17. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o mejnih vrednostih emisije hlapnih organskih spojin v zrak zaradi uporabe organskih topil

v barvah in lakih ter proizvodih

za ličenje vozil

I. Splošne določbe

1. člen

(namen)

Ta uredba v skladu z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2004/42/ES z dne 21. aprila 2004 o omejevanju emisij hlapnih organskih spojin zaradi uporabe organskih topil v nekaterih barvah in lakih in proizvodih za ličenje vozil ter o spremembi Direktive 1999/13/ES (UL L št. 143 z dne 30. 4. 2004, str. 87) določa posebne zahteve v zvezi z zmanjševanjem onesnaževanja zunanjega zraka zaradi prispevka hlapnih organskih spojin k nastajanju prizemnega ozona, in sicer:

- vrste barv, lakov in proizvodov za ličenje vozil z vsebnostjo hlapnih organskih spojin zaradi uporabe organskih topil, za katere se uporabljajo določbe te uredbe,
- mejne vrednosti emisije hlapnih organskih spojin v zrak zaradi uporabe organskih topil v barvah, lakih in proizvodih za ličenje vozil,
- metode za določanje skladnosti z mejnimi vrednostmi za vsebnost hlapnih organskih spojin v barvah, lakih in proizvodih za ličenje vozil,
- način označevanja proizvodov, za katere se uporabljajo določbe te uredbe, in
- izjeme v zvezi z uporabo organskih topil v proizvodih, za katere se uporabljajo določbe te uredbe.

2. člen

(uporaba)

- (1) Določbe te uredbe urejajo tehnične specifikacije za barve, lake in proizvode za ličenje vozil, ki se uporabljajo za proizvode iz priloge 1, ki je sestavni del te uredbe.
- (2) Proizvodi iz priloge 1 te uredbe morajo biti označeni v skladu z določbami te uredbe in predpisov, ki urejajo varovanje zdravja potrošnikov in varstvo delavcev na delovnem mestu.

3. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

- pristojni organ oblasti je ministrstvo, pristojno za okolje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo);
- snov je katerikoli kemijski element ali njegove spojine, ki se nahaja v naravi ali je industrijsko izdelana, v trdnem, tekočem ali plinastem stanju;
- pripravek je zmes ali raztopina, sestavljena iz dveh ali več snovi;
- organska spojina je vsaka spojina, ki vsebuje vsaj element ogljik in enega ali več od naslednjih elementov: vodik, kisik, žveplo, fosfor, silicij, dušik ali katerikoli halogen, razen ogljikovih oksidov ter anorganskih karbonatov in bikarbonatov;
- hlapna organska spojina (v nadaljnjem besedilu: HOS) je katerakoli organska spojina z vreliščem nižjim ali enakim 250 °C pri standardnem pritisku 101,3 kPa;
- vsebnost hlapnih organskih spojin (v nadaljnjem besedilu: vsebnost: HOS) je masa HOS, izražena v gramih na liter (v nadaljnjem besedilu: g/l), v pripravku proizvoda, pripravljenega za uporabo. Masa HOS v posameznem proizvodu, ki kemijsko reagira med sušenjem tako, da postane sestavni del premaznega sredstva, ne velja za del vsebnosti HOS;
- organsko topilo je katerakoli HOS, ki se uporablja sama ali skupaj z drugimi snovmi, ne da bi se pri tem kemijsko spremenila, za raztapljanje ali za razredčenje surovin, izdelkov ali odpadnih materialov, ali se uporablja kot čistilno sredstvo za raztapljanje nečistoč, kot disperzni medij, kot sredstvo za uravnavanje viskoznosti ali površinske napetosti, kot plastifikator ali kot zaščitno sredstvo;
- premazno sredstvo je katerikoli pripravek, skupaj z vsemi organskimi topili ali pripravki, ki vsebujejo organska topila za zagotovitev njegove ustrezne uporabe, in se ga uporablja za nanos filma, da se z njim doseže dekorativni, zaščitni ali kakšen drug funkcionalni učinek na površini;
- film je neprekinjeni sloj zaradi nanosa enega ali več premazov na substrat;
- premazno sredstvo na vodni podlagi (v nadaljnjem besedilu: VP) je premazno sredstvo, katerega viskoznost se uravnava z uporabo vode;
- premazno sredstvo na podlagi topila (v nadaljnjem besedilu: PT) je premazno sredstvo, katerega viskoznost se uravnava z uporabo organskega topila;
- dajanje v promet je dajanje na razpolago tretjim osebam z izmenjavo na podlagi plačila ali brezplačno. Pridobivanje blaga v drugi državi članici EU in uvoz blaga iz tretje države na carinsko območje Skupnosti na območju Republike Slovenije se štejeta za dajanje v promet v skladu z določbami te uredbe.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo enak pomen, kot ga določa predpis, ki ureja mejne vrednosti emisij hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila.

II. Izpolnjevanje zahtev

4. člen

(mejne vrednosti)

- (1) Mejne vrednosti emisije HOS v zrak zaradi uporabe proizvodov iz priloge 1 te uredbe se izražajo kot mejne vrednosti za vsebnost HOS v teh proizvodih in so za posamezno stopnjo zmanjševanja emisij določene v preglednicah A in B iz priloge 2, ki je sestavni del te uredbe.
- (2) Proizvodi iz priloge 1 te uredbe se lahko dajejo v promet po začetku izvajanja ukrepov posamezne stopnje zmanjševanja emisij, določenem v preglednicah A in B iz priloge 2 te uredbe, če vsebnost HOS v njih ne presega mejnih vrednosti iz prejšnjega odstavka in so označeni v skladu z določbami 5. člena te uredbe.
- (3) Za določanje skladnosti proizvodov iz priloge 1 te uredbe z mejnimi vrednostmi za vsebnost HOS iz priloge 2 te uredbe, se uporabljajo preskusne metode, določene v prilogi 3, ki je sestavni del te uredbe.
- (4) Za proizvode iz priloge 1 te uredbe, katerim so bila dodana topila ali druge sestavine, ki vsebujejo topila, z namenom, da je proizvod pripravljen za uporabo, se določa skladnost z

zahtevami glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS iz priloge 2 te uredbe takrat, ko je proizvod pripravljen za uporabo.

(5) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena pri uporabi proizvodov iz priloge 1 te uredbe ni treba zagotavljati izpolnjevanja zahtev glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS, če ministrstvo na podlagi vloge upravitelja naprave, ki opravlja dejavnost v skladu s predpisom, ki ureja mejne vrednosti emisije hlapnih organskih spojin v zrak iz naprav, v katerih se uporabljajo organska topila, dovoli, da se v napravi uporabljajo proizvodi, ki ne izpolnjujejo zahtev te uredbe glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS.

(6) Ne glede na določbe drugega odstavka tega člena ni treba zagotavljati izpolnjevanja zahtev glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS, če ministrstvo na podlagi vloge fizične ali pravne osebe, ki uporablja proizvode iz priloge 1 te uredbe izključno za namene obnove in vzdrževanja kulturne dediščine, v skladu s predpisi o varstvu kulturne dediščine, dovoli posamezno prodajo in nakup izključno omejenih količin proizvodov, ki ne izpolnjujejo zahtev glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS.

5. člen

(označevanje proizvodov)

Proizvodi iz priloge 1 te uredbe, ki so dani v promet, morajo biti označeni z nalepko, na kateri so navedeni podatki o skladnosti proizvoda v zvezi z izpolnjevanjem zahtev glede mejnih vrednosti za vsebnost HOS, in sicer:

- oznaka podkategorije proizvoda iz priloge 1 te uredbe in zahtevana mejna vrednost za vsebnost HOS v njem, izražena v g/l, v skladu z določbami priloge 2 te uredbe,
- največja vsebnost HOS v proizvodu v stanju, ko je ta pripravljen za uporabo, izražena v g/l.

III. Monitoring dajanja proizvodov v promet

6. člen

(evidenca o dajanju proizvodov v promet)

(1) Učinkovitost ukrepov iz te uredbe v zvezi z zmanjševanjem emisij HOS v zrak zaradi uporabe organskih topil v barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil spremlja in ugotavlja ministrstvo na podlagi podatkov iz evidence o dajanju proizvodov iz priloge 1 te uredbe v promet.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka je evidenca podatkov o vplačani okoljski dajatvi, ki jo proizvajalci, uvozniki in pridobitelji pri dajanju teh proizvodov v promet plačujejo v skladu s predpisom, ki ureja okoljsko dajatev za onesnaževanje okolja zaradi uporabe HOS.

IV. Posredovanje poročil Komisiji Evropske unije

7. člen

(poročanje)

(1) Ministrstvo poroča Komisiji Evropske unije o rezultatih ukrepov iz te uredbe v zvezi z zmanjševanjem emisij HOS v zrak zaradi uporabe organskih topil v barvah in lakih ter proizvodih za ličenje vozil.

(2) Ministrstvo posreduje Komisiji Evropske unije najpozneje osemnajst mesecev po začetku posamezne stopnje zmanjševanja emisij, določenih v prilogi 2 te uredbe, zbirno poročilo o rezultatih izvajanja ukrepov.

(3) Zbirno poročilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati pregled podatkov o:

- podkategorijah, letnih količinah proizvodov in največji vsebnosti HOS v proizvodih iz priloge 1 te uredbe, ko so bili dani v promet, in
- kategorijah in letnih količinah proizvodov, ki so bili uporabljeni v skladu z določbami petega in šestega odstavka 4. člena te uredbe.

(4) Po posredovanju prvega zbirnega poročila o rezultatih izvajanja ukrepov v roku iz drugega odstavka tega člena predloži ministrstvo zbirno poročilo Komisiji Evropske unije za obdobje vsakih naslednjih pet let. Letni podatki iz zbirnega poročila se predložijo Komisiji Evropske unije le na njeno zahtevo.

V. Prost pretok blaga

8. člen

(prost pretok blaga)

Uporaba in dajanje v promet sta dovoljena za proizvode iz priloge 1 te uredbe, ki v stanju, ko so pripravljeni za uporabo, izpolnjujejo zahteve iz te uredbe.

VI. Nadzorstvo

9. člen

(inšpekcijski nadzor)

Nadzor nad izvajanjem določb te uredbe opravljajo inšpektorji, pristojni za varstvo okolja, razen določb 5. člena te uredbe, glede katerih opravlja nadzor Tržni inšpektorat Republike Slovenije.

VII. Kazenske določbe

10. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 1.000.000 tolarjev do 10.000.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba oziroma samostojni podjetnik posameznik, ki pri dajanju ali uporabi proizvodov iz priloge 1 te uredbe v promet stori prekršek, če ravna v nasprotju z določbo:

- drugega in petega odstavka 4. člena,
- 5. člena,
- 8. člena in
- drugega odstavka 11. člena te uredbe.

(2) Z globo od 300.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev se kaznuje posameznik, ki pri uporabi proizvodov iz priloge 1 te uredbe v promet stori prekršek, če ravna v nasprotju z določbo šestega odstavka 4. člena te uredbe.

(3) Z globo od 300.000 tolarjev do 1.000.000 tolarjev se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe oziroma samostojnega podjetnika posameznika.

VIII. Prehodne in končna določba

11. člen

(prehodne določbe)

- (1) Mejne vrednosti za vsebnost HOS, določene v prilogi 2 te uredbe za prvo stopnjo zmanjševanja emisij, se začnejo uporabljati 1. januarja 2007.
- (2) Mejne vrednosti za vsebnost HOS, določene v prilogi 2 te uredbe za drugo stopnjo zmanjševanja emisij, se začnejo uporabljati 1. januarja 2010.
- (3) Proizvodi iz priloge 1 te uredbe, ki so proizvedeni pred 1. januarjem 2007, se lahko dajejo v promet do 1. januarja 2008, čeprav ne izpolnjujejo zahtev iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Proizvodi iz priloge 1 te uredbe, ki so proizvedeni pred 1. januarjem 2010, se lahko dajejo v promet do 1. januarja 2011, čeprav ne izpolnjujejo zahtev iz drugega odstavka tega člena.

12. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00719-5/2006/5

Ljubljana, dne 26. januarja 2006

EVA 2005-2511-0004

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša l.r.
Predsednik

PRILOGA 1

PROIZVODI, ZA KATERE SE UPORABLJAJO
DOLOČBE UREDBE

1. Za namene te uredbe so »barve in laki« proizvodi, ki so navedeni v spodnjih podkategorijah, z izjemo aerosolov. To so premazna sredstva, ki se jih nanaša na zgradbe, njihovo opremo in vgrajene dele ter povezane strukture z namenom dekorativnega, funkcionalnega in zaščitnega učinka.

1.1 Podkategorije:

- a) »mat premazi za notranje zidove in strope« so premazi za nanašanje na notranje zidove in strope s stopnjo sijaja ≤ 25 pri kotu 60° ;
- b) »sijajni premazi za notranje zidove in strope« so premazi za nanašanje na notranje zidove in strope s stopnjo sijaja > 25 pri kotu 60° ;
- c) »premazi za zunanje mineralne zidne podlage« so premazi za nanašanje na zunanje betonske, opečne ali ometane zidove;
- d) »notranje/zunanje zaključne in zaščitne barve za les in kovino« so premazi, ki tvorijo zaščitni in zaključni pokrivni film. Ti premazi so namenjeni tako za lesene kakor kovinske površine. Ta podkategorija vključuje temeljne in vmesne premaze;
- e) »notranji/zunanji zaključni laki in lesne lazure« so premazi, namenjeni za zaključni sloj, ki tvori prozorni ali polprozorni film za dekoracijo in zaščito lesa, kovine in plastike. Ta podkategorija vključuje matirane lazure za les. Matirane lazure za les so premazi, ki tvorijo matiran film za dekoracijo in zaščito lesa pred vremenskimi vplivi, kakor je opredeljeno v SIST EN 927-1, znotraj polobstojne kategorije;
- f) »tankoslojne lazure za les« so lazure, ki imajo v skladu s SIST EN 927-1:1996 povprečno debelino suhega filma manj kakor $5\mu\text{m}$ pri testiranju po SIST ISO 2808:1997, metoda 5A;
- g) »temeljni premazi« so premazi z lastnostmi zapiranja por, namenjeni za uporabo na lesu ali zidovih in stropih;
- h) »vezivni temeljni premazi« so premazi, namenjeni učvrstitvi slabo vezanih površinskih delcev ali hidrofobiranje površine oziroma zaščito lesa pred modrenjem;
- i) »enokomponentni premazi« so posebni premazi na podlagi filmotvorne snovi. Namenjeni so za uporabo pri posebnih zahtevah, kakor so osnovni in zaključni premazi za plastiko, osnovni premaz za železno površino, osnovni premaz za reaktivne kovine, kakor so cink in aluminij, antikoroziivni zaključni premazi, talni premazi za les in cement, antigrafitni premazi ter kot higienski standardi v živilski industriji in industriji pijač ali v zdravstvu;
- j) »dvokomponentni premazi« so premazi, namenjeni za enako uporabo kakor enokomponentni premazi, z drugo komponento (npr. terciarni amini), ki se doda pred nanašanjem;
- k) »večbarvni premazi« so premazi, ki imajo dvo- ali večbarvni učinek že pri prvem nanosu;
- l) »dekorativni premazi« so premazi, ki dajo posebne estetske učinke preko posebej predhodno pripravljene površine ali temeljnega premaza in naknadno obdelani z različnim orodjem med sušenjem.

2. Za namene te uredbe so »proizvodi za ličenje vozil« proizvodi, navedeni v spodnjih podkategorijah. Uporabljajo se za premaze cestnih vozil, določenih v skladu s predpisom, ki ureja ES-homologacijo motornih vozil, ali njihovih delov pri njihovem popraviljanju, njihovi zaščiti ali dekoraciji zunaj proizvodnih obratov.

2.1 Podkategorije:

- a) »pripravljalna in čistilna sredstva« so proizvodi za odstranjevanje starih premazov in rje, bodisi mehansko ali kemično, ali za pripravo podlage za nove premaze:
- proizvodi za pripravo vključujejo čistila za orodja (proizvod za čiščenje brizgalnih pištol in druge opreme), odstranjevalce barve, razmaščevalce (vključno z antistatičnimi vrstami za plastiko) in odstranjevalce silikona,
 - »predčistilo« je čistilni proizvod za odstranjevanje površinskih nečistoč med pripravo za nanos in pred nanosom premaznih materialov;
 - b) »kit za lopatic« je debeloslojni nanos za zapolnitev globokih površinskih nepravilnosti pred nanosom površinskega polnila;
 - c) »temeljni premaz« je vsak premaz za nanos na golo kovino ali na obstoječe premaze, ki se uporablja za protikorozijsko zaščito pred nanosom naslednjega premaza;
 - »predlak« je premaz za nanos tik pred nanosom pokrivnega premaza za odpornost proti koroziji, za zagotovitev adhezije pokrivnega premaza in za pospeševanje tvorjenja enotne površine, tako da zapolni manjše nepravilnosti površine,
 - »splošni temeljni premaz za kovine« je premaz, ki se uporablja kot temeljni premaz, kakor so pospeševalec adhezije, zapiralec por, površinski premaz, podložni premaz, temeljni premaz za plastiko, premaz »mokro na mokro«, premaz, ki ne potrebuje brušenja, in premaz, ki se nanaša z brizganjem,
 - »kislinski temeljni premaz« je premaz, ki vsebuje najmanj 0,5 mas. % fosforne kisline za neposredni nanos na gole kovinske površine, za zagotovitev protikorozijske zaščite in adhezije, premaz, ki se uporablja kot temeljni premaz pri varjenju, in lužilna raztopina za galvanizirane in

pocinkane površine;

d) »pokrivni premaz« je vsak pigmentirani premaz za nanos bodisi na enoslojno ali večslojno podlago, za zagotovitev sijaja in obstojnosti. Vključuje vse vključene proizvode, kakor so temeljna premazna sredstva in brezbarvna premazna sredstva;

- »osnovni premaz« je pigmentirani premaz, ki zagotavlja barvo in kakršenkoli zeleni optični učinek, vendar ne zagotavlja sijaja ali lastnosti površinske odpornosti premazovanja;

- »prozorni premaz« je transparentni premaz za zagotovitev končnega sijaja in odpornostnih lastnosti premazovanja;

e) »posebni končni premazi« so premazi za nanos, kakor so pokrivni premazi, ki zahtevajo posebne lastnosti, kakor so kovinski izgled ali izgled biserne matice, v enem sloju, visoko kakovostni prozorni prekrivni premazi (npr. odpornost na praske in fluorirani prozorni premazi), premazi reflektivne baze, končni teksturni premazi (npr. izgled tolčene kovine), premazi proti drsenju, premazi za podvozja vozil, premazi, odporni proti razenju s peskom, notranji končni premazi in barve v razpršilu.

PRILOGA 2

A) MEJNE VREDNOSTI ZA VSEBNOST HOS V BARVAH IN LAKIH

Oznaka	Podkategorija proizvoda	Tip	I. stopnja zmanjševanja emisij od 1. 1. 2007 dalje HOS (g/l (*))	II. stopnja zmanjševanja emisij od 1. 1. 2010 dalje HOS (g/l (*))
a	Notranje matirane stene in stropi (Sijaj <= 25 pri kotu 60°)	VP	75	30
		PT	400	30
b	Notranje matirane stene in stropi (Sijaj >25 pri kotu 60°)	VP	150	100
		PT	400	100
c	Zunanje stene mineralne podlage	VP	75	40
		PT	450	430
d	Notranje/zunanje barve za lesene ali kovinske okrase in obloge	VP	150	130
		PT	400	300
e	Notranji/zunanji laki in lužila za les, vključno z matiranimi lužili za les	VP	150	130
		PT	500	400
f	Notranja in zunanja tankoslojna lužila za les	VP	150	130
		PT	700	700
g	Temeljni premazi	VP	50	30
		PT	450	350
h	Vezivni temeljni premazi	VP	50	30
		PT	750	750
i	Posebni enokomponentni premazi	VP	140	140
		PT	600	500
j	Dvokomponentni premazi z reaktivnim delovanjem za posebno končno uporabo, kakor so podi	VP	140	140
		PT	550	500
k	Večbarvni premazi	VP	150	100
		PT	400	100
l	Premazi z dekorativnim učinkom	VP	300	200
		PT	500	200
(*) g/l proizvoda, ki je pripravljen za uporabo				

B) MEJNE VREDNOSTI ZA VSEBNOST HOS V PROIZVODIH ZA LIČENJE VOZIL

Oznaka	Podkategorija proizvoda	Premazi	HOS (g/l (*)) (od 1. 1. 2007)
a	Pripravljalni in čistilni	Pripravljalni	850

		Predčistilo	200
b	Kit za lopatico	Vsi tipi	250
c	Temeljni premaz	Površinski premaz/polnilo in splošni temeljni premaz za kovino	540
		Kislinski temeljni premaz	780
d	Pokrivni premaz	Vsi tipi	420
e	Posebni končni premazi	Vsi tipi	840

(*) g/l proizvoda, ki je pripravljen za uporabo. Izjema je podkategorija z oznako (a), kjer je treba odšteti kakršno koli vsebnost vode v proizvodu, v stanju, ko je pripravljen za uporabo.

PRILOGA 3

PRESKUSNE METODE

Parameter	Enota	Preskus	
		Metoda	Datum objave
Vsebnost HOS	g/l	SIST ISO 11890-2	2002
Vsebnost HOS, če so prisotna reaktivna razredčila	g/l	ASTMD 2369	2003